

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Fifkou ve věci

žalobkyně: E. K.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5
pracoviště Slezská 839, 502 00 Hradec Králové

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 11. 1. 2023, č. j. X, o invalidní důchod,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 11. 1. 2023, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 12. 10. 2022, č. j. X (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“) zamítla žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu podle § 41 odst. 3 a § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“), s odůvodněním, že žalobkyně podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Náchod ze dne 10. 10. 2022 není invalidní pro invaliditu třetího stupně, ale je nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně.

2. Rozhodnutím ze dne 11. 1. 2023, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila prvoinstanční rozhodnutí. Žalovaná své rozhodnutí odůvodnila tím, že v řízení o námitkách byl zpracován další posudek o invaliditě ze dne 6. 1. 2023, při kterém lékař České správy sociálního zabezpečení na základě shromážděných podkladů dospěl k závěru o mnohočetných zdravotních obtížích žalobkyně, dospěl však k závěru, že žalobkyně je invalidní pro invaliditu druhého stupně, neboť míra poklesu jejích pracovních schopností činí 60 %. Rozhodující příčinou zdravotního postižení žalobkyně jsou hemiparéza středně těžká nebo paraparéza středně těžká. Nedošlo tedy k žádné změně ve smyslu § 41 odst. 3 ZDP, která by byla důvodem pro nové stanovení výše invalidního důchodu. Žalobkyně vykazala pokles její pracovní schopnosti o 60 %, jedná se tedy o invaliditu druhého stupně, která podle § 39 odst. 2 písm. b) ZDP nastává při poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 50 - 69 %.

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně se závěry žalované nesouhlasila a dne 22. 2. 2023 napadla rozhodnutí žalované správní žalobou. Namítla, že posudkový lékař nesprávně zhodnotil její celkovou výkonnost, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity (položka č. 8 kapitoly VI přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb.), neboť žalobkyně byla ochrnutá na pravou část těla po mozkové příhodě, tím byla těžce omezena a nebyla schopna vykonávat pracovní činnost. Měla za to, že je invalidní ve třetím stupni, ke stejnému závěru dospěla i její praktická lékařka MUDr. A. Z. ve své zprávě ze dne 2. 12. 2022. Zdravotní stav žalobkyně se zhoršil, měla omezenou hybnost pravé ruky a pravé nohy, takže si nebyla schopna ani sama zavázat boty nebo zapnout zip a částečně se obsloužit. Byla odkázána na pomoc rodiny, sama nezvládla dokonce ani nastoupit či vystoupit z autobusu. Žalobkyně navrhla, aby soud nechal zpracovat nový lékařský posudek a na základě prokázaného skutkového stavu rozhodl o zrušení napadeného rozhodnutí.

III. Vyjádření žalované

4. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 26. 4. 2023 zrekapitulovala průběh řízení před správními orgány a na věc dopadající právní úpravu. Odkázala na vypracované posudky o zdravotním stavu žalobkyně, které považovala za správné, úplné a přesvědčivé. K důkazu navrhla vypracování posudku Posudkové komise MPSV. Napadené rozhodnutí považovala za věcně správné.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

5. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl při jednání dne 7. 11. 2023.
6. Hlavním důkazním prostředkem, který byl proveden při jednání, byl posudek Posudkové komise MPSV ze dne 21. 9. 2023, ev. č. SZ/2023/936-HK-10. Z jeho obsahu soud zjistil, že žalobkyně byla vyšetřena dne 21. 9. 2023. Posudková komise vycházela z údajů a lékařských nálezů založených ve spisové dokumentaci krajského soudu, Okresní správy sociálního zabezpečení Náchod a z doloženého posudku České správy sociálního zabezpečení, který byl zpracován v námitkovém řízení. Dospěla k závěru, že u žalobkyně došlo ke zdravotnímu postižení - jedná se o stav po akutním intracerebrálním

krvácení v oblasti bazálních ganglií vlevo dne 14. 5. 2022, bez operační intervence, s přetrvávající středně těžkou pravostrannou spastickou hemiparézou a s výrazným akrálním postižením, hemihypestezií včetně postižení n. VII, IX – XII a občasným třesem expyramidového charakteru na pravostranných končetinách, přetrvávající expresi po intracerebrální hemorhagii do oblasti bazálních ganglií vlevo. Žalobkyně podle závěrů posudkové komise trpí i dalším zdravotním postižením, a to chronickým cervikálním brachiálním syndromem, arteriální hypertenzí I. stupně smíšeným asthma bronchiale, lymfedémem horních končetin, Raynaudovým syndromem atd. Pro zdravotní postižení žalobkyně, které je uvedeno v kapitole VI položce č. 8 písm. i) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti na 70 %. Posudková komise proto uzavřela, že k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesla pracovní schopnost žalobkyně celkově o 70 % a jednalo se tak o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP, což je závěr odlišný od předchozích závěrů lékařů posudkové služby.

7. Na závěr jednání u soudu dne 7. 11. 2023 navrhla žalobkyně, aby její žalobě bylo v plném rozsahu vyhověno, žalovaná ponechala rozhodnutí na úvaze soudu. Žádný z účastníků nežádal náhradu nákladů řízení.
8. Krajský soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a po provedeném dokazování v návaznosti na příslušná zákonná ustanovení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Podle § 39 odst. 1 ZDP je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle 2. odstavce jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
10. Podle § 39 odst. 4 ZDP se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
11. Procentní míry poklesu pracovní schopnosti jsou uvedeny v příloze k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje se posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).
12. Rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na lékařském odborném posouzení. Posuzování míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou medicínskou a soud si o této otázce nemůže učinit úsudek sám, neboť nemá odborné medicínské znalosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. března 2017, č. j. 8 Ads 180/2016

- 50, dostupný na www.nssoud.cz, stejně jako další zde citovaná rozhodnutí NSS). V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 - 20, se uvádí, že správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).
13. V řízení před krajským soudem bylo prokázáno posudkem Posudkové komise MPSV ze dne 21. 9. 2023, ev. č. SZ/2023/936-HK-10, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí (tj. 11. 1. 2023) invalidní pro invaliditu třetího stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. c) ZDP. Míra poklesu její pracovní schopnosti byla stanovena ve výši 70 %.
14. Soud své rozhodnutí opírá o závěry posudku posudkové komise, který se liší od posouzení lékaři OSSZ a ČSSZ (v námitkovém řízení) co do zjištěné míry poklesu pracovní schopnosti, z nichž žalovaná vycházela při svém rozhodování. Posudek Posudkové komise MPSV ze dne 21. 9. 2023, ev. č. SZ/2023/936-HK-10, soud považuje za objektivní a přesvědčivý (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 - 20 ohledně testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), neboť obsahuje posouzení zdravotního stavu žalobkyně a jejího rozhodujícího onemocnění, podrobně hodnotí odborné lékařské nálezy a potvrzuje námitku žalobkyně, že jsou dány důvody pro přiznání invalidity třetího stupně.
15. Podle § 41 odst. 3 ZDP se při změně stupně invalidity nově stanoví výše invalidního důchodu, a to ode dne, od něhož došlo ke změně stupně invalidity. Správní orgány dospěly na základě jim dostupných podkladů k závěru, že ke změně stupně invalidity (z druhého na třetí stupeň) u žalobkyně nedošlo, tento závěr ale ve světle výše citovaných zjištění neobstojí.
16. Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v řízení před správními orgány došlo k vadám, pro které krajskému soudu nezbylo, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí žalované podle § 78 odst. 1 s. ř. s., neboť soud zjistil skutkový stav věci jinak, než žalovaná v původním správním řízení. Současně se věc vrací žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž žalovaná bude vycházet z výsledků zjištěných soudem, konkrétně že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní pro invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP.
17. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

V. Náklady řízení

18. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy úspěšná žalobkyně by měla právo na náhradu nákladů řízení od žalované, která ve věci úspěch neměla. Žalobkyně však náklady řízení nepožadovala, proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na jejich náhradu.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 7. listopadu 2023

JUDr. Jan Fífk a v. r.
samosoudce